

21.03.2016

Kaj/2

§ 245

V 30.3.2016, Kunnan asukkaan aloite Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Valtuusto päättää, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Muutetaan päätösehdotusta seuraavasti:

Kaupunginhallitus toteaa, että

- muodostetaan ja ilmaistaan kanta aloitteessa ja sen liitteissä esitettäviin faktoihin ja näkemyksiin, joihin ei tässä esityksessä ole vastattu
- otetaan huomioon mikä vaikutus on Euroopan kulttuuriperintöä vaalivan Europa Nostra-järjestön, valmistelun jälkeen julkaistulla kannalla, jonka mukaan Malmin lentoasema on yksi Euroopan seitsemästä uhanalaisimmasta kulttuuriperintökohteesta
- otetaan huomioon samoin valmistelun jälkeen valmistunut, Newsbrokers Oy:n tekemä selvitys Malmin lentokentän kehittämisestä bisnes- ja yrityspuistoksi, jonka mukaan alueelle voidaan myös rakentaa 10 000 – 15 000 asuntoa tähän asti kaavaillun 25 000 sijasta
- tarkistetaan mikä on korvaavan yleisilmailulle sopivan lentokentän selvitystyön tilanne
- huomioidaan alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot, mukaan lukien uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kartoittaminen
- tarkistetaan ns. hybridimalli, jonka mukaan säilytetään pohjois-eteläsuuntainen pääkiitorata, jolloin asuntorakentamiselle jää tilaa länsi- ja etenkin itäreunoilla
- harkitaan uuden lentomelututkimuksen laatiminen (nykyinen vuodelta 2003), jossa otetaan huomioon uusiutuneen ja jatkuvastikin uudistuvan lentokonekaluston yhä alhaisempi melutaso, ja sen vaikutus asuntorakentamiseen

Kannattaja: Terhi Peltokorpi

Vastaehdotus:

Nina Huru: Malmin lentokenttä säilytetään kansalaisaloitteen mukaisesti siten, että ilmailutoimintaa kaikissa muodoissaan voidaan jatkaa.

Nina Hurun vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 10

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Tuomas Rantanen, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 5

Nina Huru, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 5.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite_Malmin lentokenttä 6.10.2015
- 2 Kuntalaisaloite internet
- 3 Ote maakuntakaavasta
- 4 Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
- 5 Ote 4. vaihemaakuntakaavasta
- 6 Ote Yleiskaava 1992:sta
- 7 Ote Yleiskaava 2002:sta
- 8 Ote Helsingin uudesta yleiskaavaehdotuksesta
- 9 Malmin lentokentän alueen kaavarungon sijaintikartta
- 10 Malmin lentokentän alueen kaavarungon ilmakuva

21.03.2016

Kaj/2

- 11 Oikeuskanslerin ratkaisun tiivistelmä
12 Liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kunnan asukkaan aloitteessa, jonka on allekirjoittanut yli 2 % Helsingissä asuvista täysi-ikäisistä äänioikeutetuista asukkaista, esitetään Malmin lentokenttäalueen säilyttämistä lentotoiminta-alueena. Kuntalain mukaan tällainen aloite on käsiteltävä kaupunginvaltuustossa kuuden kuukauden määräajassa.

Malmin lentokentän käytössä on noin 130 hehtaarin alue, minkä lisäksi ilmailutoiminta rajoittaa melu- ja suoja-alueääräysten vuoksi noin 200 hehtaarin kokoisen maa-alueen käyttöä kaupungin keskeisellä rakennetulla alueella. Alueen uutta käyttöä asuntotuotantoon on suunniteltu jo vuoden 1992 yleiskaavasta lähtien. Valtion ja Helsingin seudun kuntien yhteisissä, nk. aiesopimuksissa alueen uusi käyttäminen asuntorakentamiseen on ollut kirjattuna jo vuodesta 2000. Voimassa olevien maakunta- ja yleiskaavojen mukaan lentokentän alue on taajamatoimintojen aluetta, mikäli lentotoiminta lakkaa.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on Helsingin osalta edellytetty mm. asuntotuotannon turvaamista riittävällä tonttimaalla. Niiden mukaan Helsingin seudulla tulee myös edistää joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.

Malmin lentokentän alueesta suunnitellaan koko koillista Helsinkiä yhdistävä ja aluetta vahvistava kaupunkirakenteen nivel, jonka ensisijainen kaupunkirakenteellinen tavoite on liittää Malmin lentokentän alue tiiviisti ympäröiviin alueisiin - Malmin keskustaan, Jakomäkeen, Tattari-suohon, Kivikon ulkoilupuistoon ja edelleen Viikki-Kivikon vihersormeen, Kontulaan, Viikkiin, Pukinmäkeen ja Tapanilaan. Alueita yhdistetään kaupunkirakennetta täydentämällä, liikenneyhteyksiä luomalla sekä yhdistämällä alueen viheralueista yhtenäisesti jatkuvia kokonaisuuksia, jotka palvelevat ekologisina käytävinä sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksinä. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa Malmin lentokentän alue on merkittävin uusi rakentamisalue.

Vuonna 2014 allekirjoitetun, Helsingin seudun suurten infrahankkeiden ja asuntotuotannon tukemiseksi tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Valtuusto on 26.11.2014 tehdyllä päätöksellään hyväksynyt Finavian ja Senaattikiinteistöt Oy:n kanssa tehtävät kiinteistökaupat. Kaupunki ja Finavia Oyj ovat allekirjoittaneet sopimuksen 16.12.2014. Kaupalla Finavia on luovuttanut kaupungille omistansa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokenttäalueelta ja sen läheisyydestä. Kaupan ehtojen mukaan hallintaoikeus kiinteistöihin ja rakennuksiin siirtyy kaupungille viimeistään 1.1.2017. Lisäksi Finavia luopuu käyttöoikeudestaan lentokenttäalueeseen viimeistään 1.1.2017. Kaupan myötä kaupunki omistaa nykyisen lentokenttäalueen kokonaisuudessaan ja lähes kaiken maan sen läheisyydessä.

Oikeuskansleri on tutkinut kantelun johdosta valtion päätösten laillisuutta ja todennut niiden oikeellisuuden ratkaisussaan 23.9.2015. Asiasta on julkaistu liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015, jonka mukaan valtion päätökset vetäytyä Malmin lentokentältä ovat laillisia ja lopullisia. Tältä osin valtion ja Helsingin seudun kaupunkien ja kuntien välinen nk. infrasopimus on Malmin lentokentän osalta jo toteutunut.

Malmin lentokentän alue sijaitsee tiiviisti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kestävästä kehittämisestä. Rakentaminen muuttaa alueen maisemakuvaa merkittävästi, mikä edellyttää erityistä yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa. Valmisteilla olevassa Uudenmaan 4. maakunta-kaavan selostuksessa todetaan, että arvokkaat kulttuuriympäristöt voi-

vat tulla myös osaksi taajama- ja kaupunkirakennetta ja rikastuttaa sitä. Juuri näin on tarkoitus Malmin kentän alueella toimia, ja arvokkaan lentoasemarakennuksen ja eräiden muiden lentotoiminnasta muistuttavien rakennelmien ja näkymien säilyttäminen on kaavoituksen lähtökohtana. Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytty asemakaavoituksen pohjaksi kaavarunko. Asemakaavoitus aloitetaan vuonna 2016 Fallkullan kartanoalueen virkistysaluekaavan, lentoasemarakennusten suojelukaavan ja Tattariharjun liittymän mahdollistavan kaavan osalta.

Esittelijän perustelut

Kunnan asukkaan aloite

Kaupungille on osoitettu 6.10.2015 seuraavan sisältöinen kunnan asukkaan aloite:

"Me äänioikeutetut helsinkiläiset esitämme, että Malmin lentoasema säilytetään ilmailukäytössä riippumatta siitä, luopuuko valtio kentän toiminnoista.

Lisäksi esitämme, että Helsingin kaupunki hylkää sopimusehdotuksen 'Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi' liikennehankkeiden kohdan 7, jossa sanotaan että 'Valtio lopettaa toimintonsa Malmin lentokentällä tavoitteena vuoden 2016 mutta viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön'.

Malmin lentoasema on historiallisesti ja arkkitehtonisesti arvokas. Kenttä on merkittävä kaupunkitila, osa Helsingin identiteettiä ja kulttuurimatkailukohde. Kentän toimintoja tulee kehittää monipuolisesti ja etsiä konsensus asuntorakentamisen kanssa niin, että myös lentotoiminta voi säilyä.

Malmin lentoasema on pääkaupunkiseudun ainoa lentokenttä, joka pystyy palvelemaan kansainvälistä liikelentotoimintaa ja muuta kevyttä ilmailiikennettä vapaalla aikataululla. Helsinki-Vantaan lentoasema ei sovellu siihen toimintamalliltaan eikä kapasiteetiltaan. Malmin kentälle ei ole liikenteellisesti toimivia korvaavia vaihtoehtoja.

Tulevassa maakunta-, yleis- ja asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon lentokentän seudulle tarjoamat korvaamattomat ilmailiikennepalvelut, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä mahdollisuudet monipuoliseen liiketoimintaan."

Aloitteeseen liittyy palautejärjestelmään tehty nimilista, jossa on 4 922 allekirjoitusta ja lisäksi erikseen on luovutettu yhteensä 913 sivua kerättyjä allekirjoituksia 913 sivua sekä aloitteen liitteet. Itse aloiteteksti on esityslistan liitteenä ja aloitteeseen liittyvä laaja liitemateriaali on tämän esityksen oheismateriaalina.

Kuntalain säännökset kunnan asukkaan aloiteoikeudesta

Kuntalain 28 §:ssä säädetään kunnan asukkaan oikeudesta aloitteen tekemiseen kunnan viranomaisille. Kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöitä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian viireille tulosta. Asia on tullut viireille 6.10.2015. Sen mukaisesti asia on käsiteltävä valtuustossa viimeistään 6.4.2016.

Kunnassa äänioikeutettujen henkilöiden lukumäärän määrittämiseksi ei ole olemassa ajantasaista julkista rekisteriä. Tiedon puuttumisen vuoksi äänioikeutettujen lukumäärää on pyritty arvioimaan tilastokeskuksen tuottamien väestön ennakkotilastojen pohjalta. Helsingissä oli alustavien tietojen mukaan vuoden 2015 syyskuun lopussa yhteensä 525 000 täysi-ikäistä asukasta, mistä seuraa, että aloitteen käsittely valtuustossa edellyttää vähintään 10 500 äänioikeutetun kuntalaisen allekirjoitusta.

Aloitteen on allekirjoittanut kuntalaisaloite.fi –palvelussa vahvalla sähköisellä tunnistautumisella 4 922 henkilöä. Aloitteen jättämisen yhteydessä on tarkastettu aloitteen allekirjoittajan äänioikeus. Aloitteeseen kerättiin sähköisen järjestelmän ulkopuolelta 8 275 aloitteen kannattajan allekirjoitusta. Aloitteen yhteenlaskettu allekirjoittaneiden määrä on 13 197. Kaupungille toimitettu listaus allekirjoittajista tarkastettiin satunnaisotannalla. 100 tarkastetusta allekirjoittajasta 20 henkilön kannatus hylättiin.

Riittävän kannattajamäärän varmistamiseksi paperiselle lomakkeelle allekirjoittaneista 67,4 % tulee olla äänioikeutettuja Helsingissä. Suhteutuksen otanta koko aineistoon voidaan tilastollisen tarkastelun pohjalta todeta, että 95 % todennäköisyydellä paperisesti allekirjoittaneista nimistä vähintään 72,1 % voidaan hyväksyä. Aloite tulee siten käsitellä kuntalain 28 §:n 2 mom. mukaisena valtuuston käsiteltäväksi otettavana aloitteena.

Aloitteen arvioimiseen käytetyt kaupunkisuunnittelua koskevat perusteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon ja niitä tulee edistää kaavoituksessa. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on painotettu erityisesti yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja hyviä julkisia liikenneyhteyksiä, erityisesti raideliikenneyhteyksiä, kävely- ja pyöräily-yhteyksiä, yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä, energiakysymyksiä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista. Terveelliselle ja turvalliselle kaupunkiympäristölle tulee luoda edellytykset. Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata.

Yleisten kaikkia kuntia koskevien tavoitteiden lisäksi valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on erikseen Helsingin seutua koskevia tavoitteita. Yleistavoitteena määrätään, että Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Helsingin seutua koskevissa erityistavoitteissa määrätään, että riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi on alueidenkäytössä varmistettava tonttimaan riittävyys. Alueidenkäytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Alueidenkäytön suunnittelussa on lisäksi turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat, riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet sekä niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus.

Malmin lentokentän aluetta koskevan, kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymän kaavarungon suunnittelussa on erityisesti painotettu riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säilymisnäkökulmia. Lisäksi on kiinnitetty erityistä huomiota alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittämiseen ja luonnonympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen.

Maakuntakaava

Helsingin yleiskaava 2002 (tullut voimaan 23.12.2004) on voimassa Helsingin alueella lukuun ottamatta Malmin lentokenttää, jossa on voimassa yleiskaava 1992 (hyväksytty 9.12.1992). Siinä lentokenttä on osoitettu merkinnällä L(A) liikennealueeksi, joka muutetaan asuntoalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.

Lentokentän alue oli mukana vuoden 2002 yleiskaavassa, mutta kaavasta tehdyn valituksen johdosta alue poistettiin siitä. Yleiskaava 1992 ei ole oikeusvaikutteinen, joten maakuntakaavat ohjaavat lentokentän asemakaavoitusta.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa (ympäristöministeriö 8.11.2006) määritellään alueen maankäyttömuoto. Siinä alue on liikennealuetta, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue. Lisäksi maakuntakaavassa on merkitty pääkaupunkiseudun poikittaisen joukkoliikenteen yhteysväli ja vaihtopaikka sekä lentomelualue. Lentokenttärakennus on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi. Kaavassa esitetään alueelle kaksi poikittaista ja kaksi etelä-pohjoissuuntaista viheryhteystarvetta.

Voimassa olevassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa, joka on vahvistettu 30.10.2014, Malmin lentokentän alue on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue. Se kuuluu myös valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointilistalle, eli nk. RKY 2009 listaukseen. Maakuntakaavamerkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen, sen kokonaisuus ja identiteetti ja turvattu merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on myös arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Lentomelu on huomioitava, kunnes lentokentän toiminta päättyy.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan valmistelu on käynnissä, nyt ehdotusvaiheessa. Siinä määritellään suuret yhteiset kehittämissuunnitelmat seuraavan teemojen osalta: elinkeinot ja innovaatiotoiminta, logistiikka, tuulivoima, viherrakenne ja kulttuuriympäristöt. Näiden lisäksi kaavassa käsitellään muita ajankohtaisia aiheita kuten Malmin lentokenttää. Kaavaluonnoksessa Malmin kentän alue on osoitettu ensisijaiselta maankäyttömuodoltaan taajamatoimintojen alueeksi. Samalla Uudenmaan 8.11.2006 vahvistetun maakuntakaavan Malmin lentokenttää osoittava liikennealue, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue -merkintä sekä siihen liittyvä melualueen merkintä kumotaan. Alueella säilyy kulttuuriympäristöön liittyvä ominaisuusmerkintä (RKY 2009). Lisäksi Malmin lentokentän aluetta tulee kehittää tiiviinä alueena, josta on hyvät joukkoliikenteen yhteydet Jokeri 2 -linjan ja Malmin aseman kautta. Kaavaehdotukseen liittyvä lausuntomateriaali on ollut nähtävillä ja lausunnoilla alkuvuonna 2016.

Yleiskaava

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valmisteilla olevassa Helsingin uudessa yleiskaavassa, jonka ehdotus on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 10.11.2015, alue on pääosin asuntovaltaista aluetta merkinnällä A2. Kaavamääräyksen mukaan sitä kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön ja sen korttelitehokkuusluku on pääasiassa $e = 1,0 - 2,0$. Alue on osittain lähikeskustaa (C3) eli keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Osittain alue on virkistys- ja viheraluetta, jota kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena ja joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Alueella on myös otettava huomioon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Malmin lentokentän alueen osalta Helsingin uutta yleiskaavaa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu yhteistyössä ja ne tulevat toisiaan.

Asemakaavoitus

Malmin lentokentän alueella on kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytty asemakaavoituksen pohjaksi kaavarunko. Alueen asemakaavoitus aloitetaan vuonna 2016 valmistelemalla asemakaavan muutos Fallkullan kartanoalueelle. Alue muutetaan virkistysalueeksi, jota kehitetään opetuksen, urheilun ja kulttuurin monipuoliseen käyttöön. Lisäksi tänä vuonna valmistellaan asemakaavan muutokset lentoasemarakennusten suojelemiseksi ja Tattariharjun liittymän rakentamisen mahdollistamiseksi. Näiden kolmen asemakaavan käynnistäminen on kaupunkisuunnitteluviraston strategisena tavoitteena 2016. Ensimmäinen merkittävä asunrakentamista sisältävä asemakaavan muutos Malmin lentokentän alueelle on tarkoitus tuoda kaupunkisuunnittelulautakunnan käsitteilyyn 2018.

Malmin lentokentän aluetta koskevia päätöksiä

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtävänä on laatia kaavarunkoluonnos kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.11.2014 osana

kaupungin talousarviota 2015 ja sen taloussuunnitelmaa vuosille 2015 - 2017.

Valtioneuvosto teki 20.11.2014 periaatepäätöksen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä sopimuksesta suurten liikenteen infrahankkeiden tukemisesta ja asuntotuotannon edistämisestä. Sopimuksella tuetaan Helsingin seudun suuria infrastruktuurihankkeita sekä edistetään samalla alueen asuntotuotantoa ja työllisyyttä. Sopimuksella Helsingin seudun kunnat sitoutuvat kaavoituksen vauhdittamiseen ja tonttitarjonnan merkittävään lisäämiseen. Sopimuksen ja Pisara-radnan hankesuunnitelman sekä rahoitusta koskevan selvityksen perusteella hallitus arvioi valtion mahdollisen osallistumisen radnan rakentamiseen. Sopimuksen perusteella valtiolla on valmius sitoutua osallistumiseen länsimetron rakentamiseen Matinkylästä Kivenlahteen.

Kaupunginhallitus päätti 6.10.2014 hyväksyä ehdotetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen sopimuksen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Sopimuksen mukaan kunnat sitoutuvat kasvattamaan asuntotonttien kaavoitusta ja valtio lopettaa toimintansa Malmin lentokentällä tavoitteena vuoden 2016 mutta viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön.

Valtioneuvosto teki jo 11.5.2000 päätöksen yhteistoiminta-asiakirjasta valtion, pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien välillä. Siinä valtio ilmoitti olevansa valmis luopumaan Malmin lentokentän vuoteen 2034 ulottuvasta maanvuokraoikeudesta 1.1.2006 alkaen, mikäli Helsingin kaupunki kaavoittaa vapautuvat alueet pääosin asutukseen ja sovitaan korvauksista sekä Malmin kenttää korvaavista järjestelyistä. Valtio ei luopunut kentän käytöstä sovittuun päivämäärään mennessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 28.2.1985 lisätä kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan Malmin lentokenttäalueen yleiskaavoittamisen asunto- ja virkistystarkoituksiin siten, että työ suoritettaisiin vuosien 1986–1987 aikana. Lautakunta hyväksyi 13.1.1986 viraston toimintasuunnitelmaan lentokenttäalueen suunnittelutyön.

Valtioneuvosto teki 11.7.1985 periaatepäätöksen pääkaupunkiseudun erityisongelmien toimenpideohjelmaksi ja tähän liittyen selvitettiin Malmin lentokentän tulevaan käyttöä ja käyttösopimusten lyhentämistä.

1980-luvulla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kenttäalueen kaavoittamisesta asunto- ja virkistyskäyttöön. Alueelle laadittiin suunnitelmia osayleiskaavan pohjaksi.

Malmin lentokentän alueen kaavarunko

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisenä maankäyttösuunnitelmana asemakaavan laatimisprosessissa. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi, ohjeellinen maankäyttösuunnitelma, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Kaavarunko on asemakaavoituksen valmisteluaineistoa ja se tulee toimimaan kaupunkisuunnitteluviraston suunnitteluohjeena Malmin lentokentän alueen asemakaavoille ja asemakaavojen muutoksille.

Kaavarunkoa valmistellaan uuden yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti siten, että alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalataavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Malmin lentokenttäalueen suojelun osalta on kaavarungossa esitetty nykyisten lentokenttärakennusten suojelua sekä kiitoratojen ja muiden lentotoimintaan liittyvien rakenteiden osittaista säilymistä alueella.

Terminaalirakennus ja lentokonehalli tullaan suojelemaan asemakaavalla. Asemakaava laaditaan yhteistyössä museoviranomaisten kanssa. Kaavarungossa alue on osoitettu Palvelujen ja hallinnon alueeksi, jolla olevat rakennukset, lentoasemarakennus ja lentokonehalli suojellaan (P/SR). Rakennussuojelun lisäksi alueelle mahdollistetaan ympäristöönsä sopivien uudisrakennusten rakentaminen nykyisten rakennusten ehdoilla. Mahdolliset uudisrakennukset voisivat muodostaa suojeltavien rakennusten kanssa kokonaisuuden. Esimerkiksi ilmailuun liittyvä museo, asukastilat ja kahvila/ravintolatoiminta sopisivat alueelle.

Malmin lentokentän alueen kaavarunkoa on käsitelty ensimmäisen keran kaupunkisuunnittelulautakunnassa 1.12.2015.

Aloitteen arvioimiseen käytettävät kiinteistöoikeudelliset perusteet

Maanomistus ja käyttöä koskevat sopimukset

Alue on pääosin Helsingin kaupungin omistuksessa. Yksityisomistuksessa on alueita Suurmetsäntien pohjoispuolella, Hyttitien varressa, Nallenmäessä ja Sunnuntaipalstoilla.

Helsingin kaupunki on 10.5.1935 allekirjoitetulla sopimuksella luovuttanut korvauksetta Suomen valtion käyttöön noin 55 hehtaaria Tattari-suon viljelysalueesta käytettäväksi ilmaliikenteeseen, ensisijassa posti- ja siviili-ilmaliikenteeseen, niin pitkäksi aikaa kuin valtio katsoo sen tarpeelliseksi ja sitä käytetään mainittuun tarkoitukseen, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin 99 vuodeksi eli 10.5.2034 saakka.

Lentokentän laajentamiseksi tehtiin 17.7.1939 toinen sopimus, jossa kaupunki antoi valtiolle käyttöön noin 66,5 hehtaarin alueen. Lentoken-

tän pohjoispuolelta Puistolasta annettiin 0,27 hehtaarin kokoinen alue radiosuuntimen sijoituspaikaksi 15.11.1948 solmitulla sopimuksella. Lentokentän aluetta laajennettiin vielä 4,4 hehtaaria 19.11.1951 solmitulla sopimuksella. Viimeisin sopimus on tehty 21.12.1995. Siinä kirjattiin ne alueet, joita ilmailulaitos (nykyinen Finavia Oyj) sai luvan luovuttaa 20 vuodeksi ilman erillistä lupaa kolmannelle ilmailuun liittyvään käyttöön. Samalla sopimuksella rajattiin ne alueet, jotka voitiin luovuttaa rakennettaviksi. Kaupungin korvausvelvollisuus ilmailulaitoksen vuokralaisille rakennuksista yms. lakkasi 1.1.2010. Vuoden 1995 sopimuksen yhteydessä tehtiin aluevaihto, jossa lentokentän päärakennuksen ja hangaarin maa-alueet jäivät valtiolle ja kaupunki sai Fallkullan maa-alueita.

Valtio ja Helsingin kaupunki ovat saattaneet päätökseen lentokenttätöiminnan päättämiseen ja tulevan maankäytön mahdollistamiseen tarvittavat kiinteistöoikeudelliset toimenpiteet 16.12.2014.

Alueen rakennuskelpoisuus

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston mukaan Malmin lentokenttäalueen maaperä on Helsingin oloissa tavanomaista pehmeikköä, jossa saven paksuus on kohtuullinen. Lentokenttäalue ei ole suota, kuten joissakin yhteyksissä on väitetty. Toteutetuista uusista asuinalueista ovat Malmin lentokenttäaluetta vaikeampia pohjaolosuhteiltaan olleet esim. Pikku-Huopalahti ja Arabianranta. Maaperä ei estä Malmin lentokentän rakentamista tai korota rakentamisen kustannuksia tavanomaista enempää.

Kannanotto aloitteeseen

Malmin lentokenttä on palvellut aikansa lentotoimintaa ja joka tapauksessa siitä tulee jäämään jäljelle arvokas lentoasemarakennus ja muita muistumia. Kaiken kaikkiaan uudesta asuin-, työpaikka- ja virkistysalueesta on tarkoitus tehdä monipuolista ja viihtyisää hyvää kaupunkia, joka palvelee myös laajasti ympäröiviä alueita. Valtion ja kaupungin pitkäaikainen tavoite tämän keskellä kaupunkirakennetta sijaitsevan 130 hehtaarin suuruisen alueen saamiseksi uuteen käyttöön on siis toteutuksessa. Prosessi on ollut pitkälinen ja vivahteikas. Viimeksi oikeuskansleri on syyskuussa 2015 todennut, ettei valtion vetäytymispäätöstä ole tehty puutteellisin tai virheellisin tiedoin.

Valtuusto on 26.11.2014 päätöksellään lentokenttäalueen kaupoista hyväksynyt valtion ja Helsingin seudun kuntien nk. infrasopimuksen täytäntöönpanon eli sopimus on siltä osin jo toteutunut. Edellä olevaan selvitykseen viitaten kaupunginhallitus katsoo ettei aloite anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite_Malmin lentokenttä 6.10.2015
- 2 Kuntalaisaloite internet
- 3 Ote maakuntakaavasta
- 4 Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
- 5 Ote 4. vaihemaakuntakaavasta
- 6 Ote Yleiskaava 1992:sta
- 7 Ote Yleiskaava 2002:sta
- 8 Ote Helsingin uudesta yleiskaavaehdotuksesta
- 9 Malmin lentokentän alueen kaavarungon sijaintikartta
- 10 Malmin lentokentän alueen kaavarungon ilmakuva
- 11 Oikeuskanslerin ratkaisun tiivistelmä
- 12 Liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015

Oheismateriaali

- 1 Allekirjoittajat_Kuntalaisaloite.fi
- 2 Kuntalaisaloite Malmin lentokenttä säilytettävä 6.10.2015_paperilla tuotu
- 3 Nimilista_erikseen kerätyt
- 4 01_RKY_kartta
- 5 01_RKY_Museovirasto
- 6 02_Liiketoimintasuunnitelma
- 7 03_Liikennemäärät
- 8 04_Kentällä toimivat yritykset
- 9 05_Kentällä toimivat yhdistykset
- 10 06_Malmin Lentoaseman Lepakkokartoitus 2015 väliraportti ja liite
- 11 07_Perhosselvitys
- 12 08_Falkullan rakennettavuus
- 13 09 Kaupungin pohjatutkimus_arvio_paalut_syvyys
- 14 09 Kaupungin pohjatutkimus_stabiloiva_kerros_syvyys
- 15 10_Europa Nostra Malmin lentoasema on Suomen uhanalaisin perintökohde
- 16 11_World_Monuments_Fund_Malmi
- 17 12_Liikennevaliokunnan materiaali
- 18 12_LIV_lausunto_Malmin_lentoasema2015
- 19 13_Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle 2014
- 20 14_TSN Gallup 2014
- 21 15_Yle Uutiset 10.9.2015 Hallitus purki Pissararadan rahoituksen
- 22 16_Suomen lentoliikenteen pitkän ajan ennuste 2010-2030
- 23 17_EU-päätöslauselma uleisilmailun edellytysten takaamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

21.03.2016

Kaj/2

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.03.2016 § 225

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.03.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 14.01.2016 § 10

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kunnan asukkaan aloitteesta "Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä" seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki ja Finavia Oyj ovat 16.12.2014 solmineet kiinteistökaupan, jolla Finavia on kaupungille luovuttanut omistansa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokenttäalueelta ja sen läheisyydestä. Kaupan taustalla oli Suomen valtion ja Helsingin kaupungin yhteinen tahtotila asuntorakentamisen edellytysten parantamisesta Helsingin seudulla. Kaupan ehtojen mukaan hallintaoikeus kiinteistöihin ja rakennuksiin siirtyy kaupungille viimeistään 1.1.2017. Lisäksi Finavia luopuu käyttöoikeudestaan lentokenttäalueeseen viimeistään 1.1.2017. Kaupan myötä kaupunki omistaa nykyisen lentokenttäalueen kokonaisuudessaan ja lähes kaiken maan sen läheisyydessä.

Malmin lentokentän käytössä on tällä hetkellä noin 130 hehtaaria. Ilmailutoiminta rajoittaa lisäksi melu- ja suoja-alueääräysten takia yli 200 hehtaarin suuruisen alueen käyttöä. Vastaavaa yhtenäistä lähes rakentamatonta aluetta keskeltä kaupunkirakennetta on vaikeata löytää Helsingistä.

Uudessa yleiskaavaehdotuksessa lentokentän alue osoitetaan asuin- ja työpaikka-alueeksi, jolla on oma lähikeskusta. Yleiskaavatyössä on tutkittu varsinaisen lentokenttäalueen lisäksi myös sen ympärillä olevia alueita, joita lentomelun takia ei ole voitu aikaisemmin kaavoittaa asuntorakentamiseen. Lentotoiminnan loppuminen vapauttaa alueet asunto- ja työpaikkarakentamiseen.

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisenä maankäyttösuunnitelmana laadittaessa asemakaavaa. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle. Alueen rakentaminen, tuleva ylläpito ja uudet toimitilat mahdollistavat useita tuhansia uusia työpaikkoja. Aloitteen liitteen mukaan lentokenttä työllistää tällä hetkellä vakituisesti noin 250 henkilöä. Suuri osa nykyisistä työpaikoista todennäköisesti säilyy, vaikka ilmailutoiminta alueella loppuisi, esimerkiksi Helsingin pelastuslaitoksen vajaat 50 työpaikkaa.

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston mukaan Malmin lentokenttäalueen maaperä on Helsingin oloissa tavanomaista pehmeikköä, jossa saven paksuus on kohtuullinen. Lentokenttäalue ei ole suota, kuten esim. julkisuudessa usein väitetään. Toteutetuista uusista asuinalueista ovat

Malmin lentokenttäaluetta vaikeampia pohjaolosuhteiltaan olleet esim. Pikku-Huopalahti ja Arabianranta. Maaperä ei estä Malmin lentokentän rakentamista tai korota rakentamisen kustannuksia tavanomaista enempää.

Kaupunginvaltuuston vahvistaman Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman (AM-ohjelma) mukaan asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 000 asunnon vuotuinen asuntotuotanto, josta 3 600 asuntoa toteutetaan kaupungin luovuttamille tonteille. Kaupunginvaltuusto on maaliskuussa 2013 hyväksynyt tavoitteen nostaa asuntotuotantomäärä 5 500 asuntoon vuodessa. Paine asuntotuotantotavoitteiden nostamiselle kasvaa tulevaisuudessa entisestään. Tämä tarkoittaa muun ohella, että yleis- ja asemakaavoituksella tulee turvata riittävä lyhyen ja pitkän aikavälin tonttivaranto. Myös nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavoituksella turvataan riittävän asuntotuotannon edellytykset. Tilanteessa, jossa rakentamiselle vapaita alueita on Helsingistä vaikeaa löytää tai niiden kaavoitus on pahasti kesken, kuten esim. Östersundomin osalta, on Malmin lentokenttäalue ensisijaisen tärkeä alue, jotta kaupunki saavuttaisi sille asetetut asuntotuotantotavoitteet taloudellisesti ja ekotehokkaasti sekä pystyisi luomaan uusia työpaikka-alueita.

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä ei ole perusteita.

Käsittely

14.01.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sole Molander: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen 2. - 8. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Noin 13200 helsinkiläistä on jättänyt kuntalaisaloitteen Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Aloitteen mukana on toimitettu suuri määrä faktatietoa. Lukumäärä ylittää selvästi kuntalaisaloitteen tekemiseen vaadittavan vähimmäismäärän 2,5 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista. Helsinkiläiset haluavat säilyttää arvokkaan lentoasemansa ja kehittää sitä ilmailukäytössä.

TNS Gallupin tekemän mielipidetutkimuksen (8/2014) mukaan 67 prosenttia äänestäjistä haluaa säilyttää lentoaseman. Malmin lentoaseman merkitys Suomen ilmailuteollisuudelle (lentokoulutus, tekniikka, tutki-

mus, lentotyö) on erittäin suuri. Lähes kaikki suomalaiset ammattilentäjät saavat koulutustaan Malmilla.

Suomen yleisilmailun operaatioista yli 44% tapahtuu Malmilla.

Museoviraston mukaan Malmin lentoasema on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lentoasemalle on myös lukuisia kansainvälisiä nimeämisiä.

Kentällä toimii kolmisenkymmentä yritystä ja parikymmentä yhdistystä.

Lentokenttäalue on osoittautunut arvokkaaksi luontoympäristöksi.

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä on perusteita.

Kannattaja: Olli Sademies

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 2. - 8. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Noin 13200 helsinkiläistä on jättänyt kuntalaisaloitteen Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Aloitteen mukana on toimitettu suuri määrä faktatietoa. Lukumäärä ylittää selvästi kuntalaisaloitteen tekemiseen vaadittavan vähimmäismäärän 2,5 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista. Helsinkiläiset haluavat säilyttää arvokkaan lentoasemansa ja kehittää sitä ilmailukäytössä.

TNS Gallupin tekemän mielipidetutkimuksen (8/2014) mukaan 67 prosenttia äänestäjistä haluaa säilyttää lentoaseman. Malmin lentoaseman merkitys Suomen ilmailuteollisuudelle (lentokoulutus, tekniikka, tutkimus, lentotyö) on erittäin suuri. Lähes kaikki suomalaiset ammattilentäjät saavat koulutustaan Malmilla.

Suomen yleisilmailun operaatioista yli 44% tapahtuu Malmilla.

Museoviraston mukaan Malmin lentoasema on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lentoasemalle on myös lukuisia kansainvälisiä nimeämisiä.

Kentällä toimii kolmisenkymmentä yritystä ja parikymmentä yhdistystä.

Lentokenttäalue on osoittautunut arvokkaaksi luontoympäristöksi.

21.03.2016

Kaj/2

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä on perusteita.

Jaa-äännet: 6

Jaana Aaltonen, Jasmin Hamid, Antti Hytti, Erkki Perälä, Joonas Pulkkinen, Timo Tossavainen

Ei-äännet: 3

Juha Hakola, Sole Molander, Olli Sademies

Tyhjä: 0

Poissa: 0

17.12.2015 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 01.12.2015 § 376

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kunnan asukkaan aloitteessa esitetään Malmin lentokenttäalueen säilyttämistä lentotoiminta-alueena.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on Helsingin osalta erityiskysymyksiä, joissa todetaan esimerkiksi asuntotuotannon turvaaminen riittävällä tonttimaalla. Niiden mukaan Helsingin seudulla tulee myös edistää joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.

Maakunta- ja yleiskaavojen mukaan lentokentän alue on taajamatoimintojen aluetta, mikäli lentotoiminta lakkaa. Syksyllä 2014 tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Helsingin uudessa yleiskaavaeh-

dotuksessa (kaupunkisuunnittelulautakunta 10.11.2015) Malmin lentokentän alue on merkittävin uusi rakentamisalue.

Malmin lentokentän alue sijaitsee tiiviisti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä, ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kannalta kestäväää kehittämistä. Rakentaminen muuttaa alueen maisemakuvaa merkittävästi, mikä edellyttää erityistä yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa. Valmisteilla olevassa 4. vaihemaakuntakaavan selostuksessa todetaan, että arvokkaat kulttuuriympäristöt voivat tulla myös osaksi taajama- ja kaupunkirakennetta ja rikastuttaa sitä.

Malmin lentokentän alueesta suunnitellaan koko koillista Helsinkiä yhdistävä ja aluetta vahvistava kaupunkirakenteen nivel, jonka ensisijainen kaupunkirakenteellinen tavoite on liittää Malmin lentokentän alue tiiviisti ympäröiviin alueisiin - Malmin keskustaan, Jakomäkeen, Tattari-suohon, Kivikon ulkoilupuistoon ja edelleen Viikki-Kivikon vihersormeen, Kontulaan, Viikkiin, Pukinmäkeen ja Tapanilaan. Alueita yhdistetään kaupunkirakennetta täydentämällä, liikenneyhteyksiä luomalla sekä yhdistämällä alueen viheralueista yhtenäisesti jatkuvia kokonaisuuksia, jotka palvelevat ekologisina käytävinä sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksinä.

Malmin lentokenttäalueen säilyttäminen lentotoiminta-alueena on ristiriidassa maakunta- ja yleiskaavojen tavoitteiden kanssa sekä Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa Helsingille asetettujen erityistavoitteiden kanssa. Lentotoiminnan jatkaminen Malmin alueella ei mahdollistaisi alueelle esitettyjen tavoitteiden toteutumista ja estäisi kaupungin laajemman tavoitteen Koillis-Helsingin kehityksen vahvistamisesta ja erillisten kaupungin osien yhdistämisestä nykyistä yhtenäisemmäksi kaupunkirakenteeksi.

Aloite on myös ristiriidassa Malmin lentokentän aluetta koskevien sopimusten kanssa (kiinteistöjen ja rakennusten ostaminen 26.11.2014, MAL-sopimus 20.11.2014, valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimuksen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 6.10.2014).

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisena maankäyttösuunnitelmana asemakaavan laatimisprosessissa. Kaavarunko on laadittu Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioon ottaen sekä maakuntakaavojen ja yleiskaavojen tavoitteiden pohjalta.

Kaavarungon suunnittelussa on erityisesti painotettu riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja valtakunnallisesti mer-

kittävän kulttuuriympäristön arvojen säilymisnäkökulmia. Lisäksi on kiinnitetty erityistä huomiota alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittämiseen ja luonnonympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalataavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Malmin lentokenttäalueen suojelun osalta on kaavarungossa esitetty, että lentoasemarakennus ja lentokonehalli sekä niiden välitön ympäristö suojellaan, lisäksi lähiympäristö suunnitellaan vanhaa kokonaisuutta kunnioittaen. Lentoaseman rakennuksiin liittyviä pitkiä näkymiä säilytetään osana uutta kaupunkirakennetta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokenttäalueen säilyttämiselle lentotoiminta-alueena ei ole perusteita.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi